

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 2005/9233

23 Mart 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 3/2/2005 tarihli ve 5295 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ve Slovenya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 6/7/2005 tarihli ve EİGY/243006 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 28/7/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER

CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

A. GÜL
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. BABACAN
Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK
Adalet Bakanı

H. ÇELİK
Milli Eğitim Bakanı

M. M. EKER
Tarım ve Köyşleri Bakanı

M.H.GÜLER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. ŞENER
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. AYDIN
Devlet Bakanı

M. V.GÖNÜL
Milli Savunma Bakanı

F. N.ÖZAK
Bayındırlık ve İskan Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

H. ÇELİK
Kültür ve Turizm Bakanı V.

M. A. ŞAHİN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

A.AKSU
İçişleri Bakanı

R.AKDAĞ
Sağlık Bakanı

A. COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

O. PEPE
Çevre ve Orman Bakanı

B. ATALAY
Devlet Bakanı

K. TÜZMEN
Devlet Bakanı

K. UNAKITAN
Maliye Bakanı

B. YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

Türkiye Cumhuriyeti ve Slovenya Cumhuriyeti

Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına

İlişkin Anlaşma

Bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Slovenya Cumhuriyeti,

Her iki ülkenin karşılıklı menfatine ekonomik işbirliğini artırma ve bir Akit Taraf yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları için eşit ve adil şartları sürdürmek arzusu ile,

Bu Anlaşma temelinde yatırımların teşviki ve korunmasının, teşebbüsleri canlandıracağını kabul ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Tanımlar

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. "yatırımcı" terimi:

a) her bir Akit Tarafın yürürlükteki hukukuna göre, vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

b) bir Akit Tarafın mevzuatı çerçevesinde iş amacıyla kurulmuş ve merkezi o Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya iş ortaklıkları gibi tüzel kişileri ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, yatırımın yapıldığı Akit Tarafın ülkesindeki kanun ve mevzuata uygun olarak, bir Akit Taraf yatırımcılarınca diğer Akit Taraf ülkesinde yatırılan her türlü değeri ifade eder ve sınırlayıcı olmamakla birlikte, özellikle aşağıdakileri kapsar:

a) taşınır ve taşınmaz mallar ile kira, ipotek, ihtiyati haciz ve rehin gibi diğer ayni hakları;

b) hisseler, hisse senetleri veya bir şirkete ortaklığın diğer şekilleri;

c) yeniden yatırımda kullanılan hasılatlar, para alacakları veya ekonomik değeri olan edim alacakları;

d) fikri mülkiyet alanındaki haklar; ve

e) doğal kaynakları araştırma, geliştirme, çıkarma ve kullanma dahil, olmak üzere hukuken, idari tasarruf olarak veya sözleşme ile yetkili makamlarca tanınan iş imtiyazları.

Varlıkların yatırım veya yeniden yatırımda kullanım biçiminde herhangi bir değişiklik, bunların yatırım olma niteliğini etkilemez.

3. "Hasılat" terimi, yatırımlardan elde edilen meblağları ifade eder ve, bunlarla sınırlı olmamak üzere, kâr, temettü, faiz, royalti, sermaye kazancı ve yatırımlarla ilgili diğer gelirleri kapsar.

4. "Ülke" terimi,

a) Türkiye Cumhuriyeti bakımından, kara ülkesi ve kara suları ile doğal kaynakların araştırılması, çıkarılması ve korunması amacıyla, uluslararası hukuka uygun olarak, üzerinde yargılama veya egemenlik haklarının bulunduğu deniz alanlarını ifade eder.

b) Slovenya Cumhuriyeti bakımından, uluslararası hukuka uygun olarak, üzerinde egemenlik ve yargılama haklarını icra ettiği deniz alanları da dahil olmak üzere, egemenliği altında bulunan ülkesini ifade eder.

Madde 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf; diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca ülkesinde yapılan yatırımları mümkün olduğunca teşvik edecek ve bu gibi yatırımları ülkesine kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak, benzer durumlarda herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına tanıdığından daha az elverişli olmayacak şekilde kabul edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, ülkesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit muamele ile tam ve daimi koruma sağlayacaktır.

3. Akit Taraflar, ülkelerindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarının yönetim, idame, kullanım, tasarruf ya da tasfiyesine, makul olmayan, keyfi veya ayırımı tedbirlerle engel olmayacaktır.

4. Akit Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikamet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına tabi olarak, her bir Akit Taraf;

a) kendilerinin veya kendilerini istihdam eden Birinci Akit Tarafın yatırımcısının önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Akit Tarafın bölgesine girecek ve geçici olarak kalacak Akit Taraflardan her birinin vatandaşlarının,

b) bir Akit Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan ve diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları olan, seçtikleri idari ve teknik personeli tabiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezun şirketlerinin müracaatlarını iyi niyetle inceleyecektir:

Madde 3

Ulusal Muamele ve En Çok Kayırılan Ülke Muamelesi

1. Akit Taraflardan birinin yatırımcılarınca diğer Akit Tarafın ülkesinde yapılan yatırımlar, veya bunlarla ilgili gelirler, hangisi daha elverişli ise, Akit Tarafın kendi yatırımcılarınca veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısınca yapılan yatırımlara ve gelirlerine tanınan muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır.

2. Bir Akit Tarafın yatırımcıları, diğer Akit Tarafa, yatırımlarının yönetimi, idamesi; kullanımı, tasarrufu ya da tasfiyesi açısından, hangisi daha elverişli ise, kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır.

3. Bu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve bunların yatırımlarına aşağıda belirtilenlerden dolayı herhangi bir muamelenin faydalarını, önceliğini veya ayrıcalığını tanımaya zorunlu olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

a) mevcut veya gelecekte oluşturulacak serbest ticaret bölgesi, gümrük birliği ya da herhangi bir Akit Tarafın üye olduğu veya olabileceği ortak pazar,

b) kısmen veya tamamen vergilendirme ile ilgili uluslararası anlaşmalar.

Madde 4

Kamulaştırma

1. Bir Akit Taraf yatırımcıları tarafından diğer Akit Taraf ülkesinde yapılan yatırımlar, kamu yararına olmadıkça, ayırımı olmayacak biçimde yapılmadıkça ilgili yasa hükümlerine uygun olarak ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe, kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya kamulaştırma ya da devletleştirmeye (bundan sonra "kamulaştırma" olarak anılacaktır) benzer etkisi olan tedbirlere konu edilmeyecektir.

2. Bu gibi tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma kararının alınması veya kamulaştırma yapılacağı duyulmasından hemen önceki gerçek piyasa değerine eşit olacaktır.

3. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecektir. Gecikme durumunda tazminat, kanunda belirtildiği şekilde, kamulaştırma ile ödeme günü arasında geçen süreyle ilgili faizi ihtiva edecektir.

4. Yatırımları kamulaştırılan yatırımcı, bu Maddede belirtilen prensipler çerçevesinde işlemin kendisini veyatırım değerlemesini, Akit Tarafın adli veya diğer yetkili makamlarınca gözden geçirilmesini isteme hakkına sahiptir.

Madde 5

Zararların Tazmini

Ev sahibi Tarafın ülkesindeki savaş veya diğer silahlı çatışma, devrim, iç karışıklık, olağanüstü hal veya diğer benzer olaylar nedeniyle yatırımları zarar gören bir Akit Taraf yatırımcıları bu nevi zararlarla ilgili olarak, tazminat veya iadeyi de içerecek şekilde, hangisi yatırımcıya daha elverişli ise, diğer Akit Tarafın kendi yatırımcıları veya üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır. Bu Maddeden doğan herhangi bir ödeme hemen gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

Madde 6

Ödemelerin Transferi

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarına, yatırımlarıyla ilgili fonlar ile, bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, aşağıdakilerin serbestçe transferine izin verecektir:

- a) başlangıç sermayesi ile yatırımların idamesi veya gelişimi için yapılan ilave katkılar;
- b) hasılatlar;
- c) bir yatırımla ilgili kredi geri ödemelerinden doğan fonlar;
- d) yatırımın tamamının ya da bir kısmının tasfiye ya da satış bedeli;
- e) herhangi bir tazminat veya bu Anlaşmanın 4 ve 5. Maddelerinden kaynaklanan diğer ödemeler;
- f) bir uyuşmazlığın karara bağlanmasından doğan ödemeler;
- g) yatırımlarla ilgili olarak vatandaşların yurtdışından elde ettikleri ücret ve diğer kazançlar.

2. Her bir Akit Taraf, transferlerin, transfer edilecek para biriminin transfer tarihinde geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden, yapılmasına da izin verecektir.

Madde 7

Halefiyet

Eğer bir Akit Taraf veya onun atanmış temsilcisi, ya da kendi kontrolündeki tüzel kişilik (bundan sonra "sigortalayan" olarak anılacaktır) kendi yatırımcılarına, diğer Akit Tarafın bölgesindeki bir yatırımla ilgili olarak verilmiş bir garanti kapsamında ödeme yaparsa, diğer Akit Taraf:

- a) ister kanuni olarak, isterse sigortalayanın ülkesindeki bir sözleşmeye uygun olarak, yatırımcının her türlü hak veya alacağına sigortalayana temlikli yanısıra,

b) sigortalayanın, halefiyetten dolayı, yatırımcıyla aynı ölçüde hakka sahip olduğunu ve bu yatırımcının alacaklarını talep etmeye yetkili olduğunu kabul edecektir.

Madde 8

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasında Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bir Akit Tarafın yatırımcısı ile diğer Akit Taraf arasındaki herhangi bir uyuşmazlık, dostça çözümlenecektir.
2. Eğer bu tür bir uyuşmazlık yazılı bir çözüm talebi tarihinden itibaren üç (3) ay içerisinde çözümlenemezse, ilgili yatırımcı uyuşmazlığı aşağıdakilerden birine götürebilir:
 - a) Akit Tarafın yetkili mahkemesi; veya
 - b) uzlaşma veya tahkim için, Washington'da 18 Mart 1965'te imzaya açılmış olan Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasında Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi'ne dayanarak kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözümü Merkezi (ICSID), veya
 - c) uyuşmazlığın taraflarınca aksi kararlaştırılmadıkça, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun tahkim kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL).
3. Böylece her bir Akit Taraf, bir yatırım uyuşmazlığının uluslararası uzlaşma ve tahkime götürülmesine şartsız olarak rıza göstermektedir.
4. Karar uyuşmazlığın her iki tarafı için de nihai ve bağlayıcı olacak ve millî hukuku çerçevesinde tanınacak ve uygulanacaktır.

Madde 9

Akit Taraflar Arasında Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili Akit Taraflar arasındaki uyuşmazlıklar, mümkün olduğunca, müzakereler yoluyla çözümlenmelidir.
2. Şayet uyuşmazlık, herhangi bir Akit Tarafa böylece bir müzakere talebinde bulunulmasını takip eden altı (6) ay içerisinde çözülemezse, herhangi bir Akit Tarafın talebi üzerine bir Tahkim Kuruluna götürülecektir.
3. Bu tür bir Tahkim Kurulu her bir olay için şu şekilde oluşturulacaktır. Tahkim talebinin alınmasından itibaren iki (2) ay içinde, Akit Taraflardan her biri bir üye tayin edecektir. İki Akit Tarafın onayı ile bu iki üye üçüncü bir ülke vatandaşını, Kurul Başkanı olarak seçeceklerdir. Başkan diğer iki üyenin atanmasından itibaren üç (3) ay içerisinde atanacaktır.
4. Eğer bu Maddenin 3. paragrafında belirtilen süreler içerisinde gerekli atamalar yapılmamışsa, Akit Taraflardan her biri, başka herhangi bir anlaşmanın olmaması durumunda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanını gerekli tayinleri yapmaya davet edebilir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı Başkanı Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonulursa, Uluslararası Adalet Divanı'nın kıdem olarak sonra gelen, Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan veya söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonulmayan, üyesi gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir.
5. Başkanın seçilmesinden itibaren üç ay içerisinde Kurul, bu Anlaşmanın diğer hükümleri ile tutarlı olacak şekilde, usul kuralları üzerinde karara varır. Böylece bir kararın verilmemesi durumunda, Kurul Uluslararası Adalet Divanı Başkanından genel olarak tanınmış uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını belirlemesini talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde bütün sunuşlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Kurul kararını nihai sunuşlar yapıldıktan veya duruşmaların tamamlanmasından itibaren, hangisi sonra geliyorsa, iki ay içinde verecektir. Kurul, nihai ve bağlayıcı olan kararlarını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Eğer bir uyuşmazlık, 8. Madde hükümleri çerçevesinde bir uluslararası tahkim heyetine sunulmuş ve hala orada çözüm beklemekte ise, işbu Maddenin hükümleri çerçevesinde başka bir uluslararası tahkim heyetine sunulamayacaktır. Bu, Akit Taraflar arasında doğrudan ve anlamlı müzakerelere girilmesine engel teşkil etmeyecektir.

8. Başkan ve diğer hakemlerin masrafları ile tahkim işlemleriyle ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak üstlenilecektir. Ancak Kurul, kendi yetkisinde olmak üzere, Akit Taraflardan birinin masraflardan daha fazlasını ödemesine hükmedebilir.

Madde 10

Diğer Kuralların Uygulanması

Eğer bir Akit Tarafın milli hukukunun hükümleri ya da halihazırda mevcut veya bundan sonra Akit Taraflar arasındaki işbu Anlaşmaya ek olarak tesis edilmiş uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülükler, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına bu Anlaşma ile sağlanandan daha iyi bir muameleye tabi olmalarını sağlayan, genel ya da özel, bir düzenleme ihtiva ediyorsa, bu tür bir düzenleme, daha elverişli olduğu ölçüde işbu Anlaşmanın üstünde bir etkinliğe sahip olacaktır.

Madde 11

Anlaşmanın Uygulanması

İşbu Anlaşma mevcut ve gelecekte yapılacak bütün doğrudan yatırımlara uygulanacak, ancak yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkmış bir yatırım ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık ya da yatırım ile ilgili üzerinde uzlaşma sağlanmış herhangi bir alacağa uygulanmayacaktır.

Madde 12

Yürürlüğe Girme, Süre ve Yürürlükten Kaldırma

1. Akit Taraflar bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal şartların tamamlanmasını müteakip birbirlerini haberdar edeceklerdir. Anlaşma, son bildirim alınması tarihinden itibaren otuzuncu (30) gün yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma, başlangıç olarak onbeş (15) yıllık bir süre ile yürürlükte kalacak ve herhangi bir Akit Taraf, sona erme tarihinden en az oniki (12) ay önce sona erdirmeye niyetiyle ilgili diğer Tarafa yazılı bir bildirimde bulunmadıkça, aynı şartlarda onbeş (15) yıl ve dahası uzatıldığı anlaşılacaktır.

3. Bu Anlaşma, Akit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Bu gibi değişikliklerin yürürlüğe girmesi hususunda, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile ilgili usullerin aynısı uygulanır.

4. Bu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılmış yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın Madde 1-11 hükümleri, sona erme tarihinden itibaren ilave bir onbeş (15) yıl daha yürürlükte olmaya devam edecektir.

Bu Anlaşmayı Akit Tarafların tam yetkili temsilcileri huzurlarında imzalamışlardır.

Ankara'da 23/3/2004 tarihinde Türkçe, Slovence ve İngilizce dillerinde ikişer asıl olarak ve hepsi de aynı derecede geçerli olacak şekilde akdedilmiştir. Yorumda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına Slovenya Cumhuriyeti Adına

Bu anlaşmanın Slovence ve İngilizce dillerdeki metinleri 4/9/2005 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.